

УДК 343

В. В. Налуцишин,
магістр права, асистент кафедри
кримінального права та процесу
Хмельницького університету
управління та права

ОБ'ЄКТ НЕВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У статті проаналізовано різні концепції стосовно визначення об'єкта злочину. Наведені позитивні та негативні аспекти окремих концепцій. Визнається обґрунтованою концепція, за якою об'єктом злочину вважаються охоронювані кримінальним законом суспільні відносини. Проаналізовано об'єкти злочину за невиконання судового рішення за законодавством деяких держав Європейського Союзу.

***Ключові слова:** об'єкт злочину, суспільні відносини, злочини проти правосуддя, судове рішення, держави Європейського Союзу.*

***Постановка проблеми.** Вчення про об'єкт злочину є одним із найважливіших питань доктрини кримінального права, оскільки від з'ясування сутності об'єкта злочину та визначення його поняття залежить правильне розв'язання багатьох проблем кримінально-правової охорони. Саме об'єкт злочину, який дає змогу усвідомити соціальну та юридичну природу посягання, його характер і ступінь суспільної небезпечності, визначає межу дії кримінально-правової норми, сприяє правильній кваліфікації діяння, а також його відмежуванню від суміжних злочинів.*

***Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Свій вклад, у визначення поняття об'єкта в науці кримінального права зробили такі науковці, як М. І. Бажанов, М. А. Беляєв, Я. М. Брайнін, М. І. Ветров, В. М. Винокуров, С. Б. Гавриш, М. А. Гельфер, В. К. Глістін, Ю. А. Демидов, А. В. Дроздов, М. Д. Дурманов, М. І. Загородников, Б. В. Здравомислов, Є. К. Каїржанов, М. Й. Коржанський, В. М. Кудрявцев, Ю. І. Ляпунова, В. В. Мальцев, Б. С. Нікіфоров, Г. П. Новосьолов, М. І. Панов, А. А. Піонтковський,*

С. В. Познишев, В. В. Сташис, М. С. Таганцев, В. Я. Тацій, А. Н. Трайнін, Є. О. Фролов, М. Д. Шаргородський та ін.

Питанням, пов'язаним із кримінальною відповідальністю за невиконання судового рішення, в рамках дослідження злочинів проти правосуддя приділяли увагу такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як Ю. В. Александров, М. І. Бажанов, І. С. Власов, Я. М. Кульберг, В. О. Навроцький, Н. А. Носкова, Ш. С. Рашковська, Є. А. Смірнов, І. М. Тяжкова.

Дослідженням і висвітленням питання об'єкта злочину за законодавством зарубіжних країн у свій час займалися такі сучасні видатні вітчизняні вчені як М. І. Хавронюк та С. С. Яценко.

Метою статті (завданням) є з'ясування проблемних питань, пов'язаних із визначенням об'єкта злочину невиконання рішення суду за законодавством України та держав Європейського Союзу на сучасному етапі розвитку кримінально-правової доктрини.

Виклад основного матеріалу дослідження. У кримінальному праві об'єктом злочину називають те, на що посягає злочин і завдає шкоди (чи створює загрозу її заподіяння). Вчення про нього є однією із найважливіших складових кримінально-правової доктрини не лише нашої держави, а й усіх країн, що утворилися після розпаду Радянського Союзу, а також деяких європейських країн. Визначення поняття об'єкта злочину в Кримінальному кодексі України (далі – КК) відсутнє, проте ознаки, що його характеризують (суспільні відносини, у сфері яких завдається шкода або створюється загроза її заподіяння; предмет злочину; потерпілий від злочину) відображені в окремих нормах Особливої частини КК.

Питання про те, що є об'єктом злочину, має не тільки теоретичне, а й важливе практичне значення. Точно встановлення об'єкта посягання (злочину) надає можливість правильно визначити юридичну природу

конкретного діяння, механізм заподіяння шкоди суспільним відносинам та їх ефективну охорону.

На сьогодні у науці кримінального права існує стійка теорія, яка хоча і не позбавлена суперечностей і спірних моментів, однак, тим не менше, залишається панівною точкою зору на об'єкт злочину. Приєднуючись до більшості науковців, вважаємо, що на сучасному етапі розвитку доктрини кримінального права концепція об'єкта злочину як суспільних відносин виглядає найбільш універсальною та переконливою¹. Разом із тим останнім часом у теорії кримінального права відбувається перегляд багатьох теоретичних положень, в тому числі тих, що стосуються об'єкта злочину. Це виражається у відході від традиційного визнання об'єктом злочину суспільних відносин і пропозиції розглядати як такий людину або її блага, цінності².

Одним із доводів заперечення суспільних відносин як об'єкта злочину є те, що ця теорія ставить відносини на вищій щабель ієрархії соціальних цінностей і виходить, що кримінальний закон існує заради порядку відносин. Хоча будь-який злочин завжди порушує ті чи інші суспільні відносини, це, тим не менше не утворює суті його суспільної небезпеки, оскільки злочин заподіює шкоду певним цінностям (благ), а через них – особі, суспільству, державі, заради охорони яких й існує кримінальний закон³.

Точка зору щодо визнання цінностей або благ об'єктом злочину не є новою. Одним із фундаторів зазначеної концепції був О. Ф. Кістяківський, який писав, що об'єктом злочину є предмет, на який спрямований і з приводу

¹ Див.: Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України : навч. посіб. / В. Я. Тацій. – Х. : УкрЮА, 1994. – 76 с.

² Див.: Наумов А. В. Российское уголовное право. Общая часть : курс лекций / А. В. Наумов. – М. : БЕК, 1996 – С. 146, 149; Новоселов Г. П. Учение об объекте преступления. Методологические аспекты / Г. П. Новоселов. – М. : НОРМА, 2001. – С. 60; Фесенко Є. В. Цінності як об'єкт злочину / Є. В. Фесенко // Право України. – 1999. – № 6. – С. 75; Андрушко П. П. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правова характеристика : навч. посіб. / П. П. Андрушко, А. А. Стрижевська. – К. : Юрисконсульт, 2006. – С. 46.

³ Див.: Зателепин О. К. К вопросу о понятии объекта преступления в уголовном праве / О. К. Зателепин // Уголовное право. – 2003. – № 1. – С. 29–31.

якого вчинений злочин, пояснюючи, що об'єктом злочину може бути лише людина зі всіма правами і установами, які нею створюються нею як суспільною істотою⁴.

Окремі сучасні правники (Є. В. Фесенко, П. П. Андрушко та ін.) прихильники теорії соціальних цінностей, вважають, що найвищою соціальною цінністю є людина, її життя й здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека. Вважається, що соціальні цінності є узагальнюючим поняттям, що охоплює різноманітні предмети суспільних відносин (блага, інтереси, суб'єктивні права тощо), що їх забезпечують⁵. Зокрема, на думку Є. В. Фесенка, «...об'єкт злочину можна визначити як цінності, що охороняються кримінальним законом, проти яких спрямоване злочинне діяння і яким воно може заподіяти або спричиняє шкоду»⁶. Автор пропонує своє бачення структури цінностей. Зокрема, зазначає, що до елементів цінностей як об'єкта злочинів слід відносити п'ять класів компонентів: 1) потерпілих; 2) їхні інтереси та права; 3) соціальні зв'язки; 4) предмети (матеріалізовані блага); 5) нематеріалізовані блага, які належать потерпілим⁷. На нашу думку, теорія соціальних цінностей звужує поняття об'єкта злочину до такого елемента суспільних відносин, як їх предмет.

Науковці (С. Б. Гавриш, В. А. Наумов та ін.) також розглядають можливість використання блага як об'єкта злочину⁸. Благо є ціннісним поняттям, загальний характер якого породжує труднощі у його визначенні. Благо нерідко визначається через цінності, а цінності, у свою чергу, – через блага. Розглядуване поняття не конкретизовано: чи це річ матеріального

⁴ Кистяковский А. Ф. Элементарный ученик общего уголовного права с подробным изложением Началь Русского Уголовного Законодательства. Часть общая / А. Ф. Кистяковский. – 3-е изд., печ. без перем. со 2-го. – К. : Ф. А. Иогансон, 1891. – С. 280–281.

⁵ Див.: Фесенко Є. В. Цінності як об'єкт злочину. – С. 75; Андрушко П. П. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правова характеристика : навч. посіб. – С. 48.

⁶ Фесенко Є. В. Цінності як об'єкт злочину. – С. 75.

⁷ Див.: Фесенко Є. В. Об'єкт злочину з погляду реалій / Є. В. Фесенко // Юрид. вісн. України. – 1997. – № 33. – С. 34–38; Фесенко Є. В. Цінності як об'єкт злочину. – С. 75

⁸ Див.: Гавриш С. Б. Теоретические предпосылки исследования объекта преступлений / С. Б. Гавриш // Право и политика. – 2000. – № 11. – С. 5; Наумов А. В. Российское уголовное право : курс лекций : в 3 т. – Т. 1. Общая часть / А. В. Наумов. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2007. – С. 306.

світу, то чи щось суб'єктивне зі сфери сприйняття цієї речі. Використання його як об'єкта злочину призведе до термінологічної плутанини, коли об'єктом злочинів проти власності необхідно буде визнавати матеріальні блага. У свою чергу, варто відмітити, що поняття «благо» є ще вузьчим, ніж поняття «соціальні цінності». На нашу думку, категорією «благо» неможливо охопити всі реалії дійсності, які охороняються законом про кримінальну відповідальність. Термін «цінність» (благо) можна вживати тільки для характеристики властивостей явищ в системі суспільних відносин. Розглядати об'єкт злочину як правове благо або соціальну цінність можна тільки в рамках відносин, елементами яких вони є і з приводу збереження яких складаються.

Низка науковців пропонують розглядати правовідносини як об'єкт злочину (С. Я. Лихова, О. М. Готін)⁹. Більшість суспільних відносин, у тому числі й тих, що охороняються законом про кримінальну відповідальність, регулюються нормами права. Але останні є лише складовою частиною соціальних норм, до яких належать також і норми моралі, традиції, звичаї, загальнолюдські принципи спілкування людей, норми соціальних об'єднань людей (професійних, політичних, спортивних, релігійних, культурних тощо), які поряд чи разом із нормами права регулюють суспільні відносини. З огляду на це навряд чи виправданим є обмеження об'єктів кримінально-правової охорони лише тими суспільними відносинами, які нормативно врегульовані, а отже, і визнання об'єктом злочину лише правовідносин.

Вартою аналізу є теорія об'єкт – соціальна безпека (О. К. Зателєпін)¹⁰. Об'єктом посягання в цьому випадку пропонується вважати стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави. Але

⁹ Див.: Лихова С. Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України : монографія / С. Я. Лихова. – К. : Київ. ун-т, 2006. – С. 43–79; Готін О. М. Кримінальна відповідальність за випуск або реалізацію недоброякісної продукції в умовах ринкової економіки (проблеми теорії та практики) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. М. Готін ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – С. 9–10.

¹⁰ Див.: Зателєпін О. К. К вопросу о понятии объекта преступления в уголовном праве / О. К. Зателєпін // Уголовное право. – 2003. – № 1. – С. 29–31.

оскільки встановлений і підтримуваний у суспільстві стан їх захищеності є за своєю правовою природою результатом функціонування відповідних суспільних відносин, то теорія об'єкта злочину – суспільні відносини здається логічнішою.

Ураховуючи аналіз недоліків вищезазначених теорій, ми вважаємо, що концепція об'єкта злочину як суспільних відносин виглядає найменш суперечливою, а тому – більш переконливою. На нашу думку, об'єктом усіх злочинів виступає не вся система суспільних відносин (економічних, політичних, ідеологічних тощо), а тільки ті з них, які на цей час охороняються законодавством про кримінальну відповідальність. Тому загальний об'єкт злочину – це не постійна система суспільних відносин (раз і назавжди визначена), а мінлива їх сукупність, що залежить від закону про кримінальну відповідальність (наприклад, у зв'язку з криміналізацією чи декриміналізацією суспільно небезпечних діянь змінюється й існуюча сукупність суспільних відносин, що утворює загальний об'єкт кримінально-правової охорони).

Існує думка, що злочином порушуються не суспільні відносини, усвідомлювані людьми і створювані з їхньої волі, а встановлений порядок їх реалізації. Вважаємо, порядок відносин є похідним від самих відносин. Він може змінюватися під впливом тих чи інших обставин, але самі суспільні відносини при цьому залишаються незмінними протягом усього часу існування того суспільства, в якому вони існують. Отже, необхідно убезпечувати саме суспільні відносини. З цих же позицій як суспільні відносини пропонується розглядати і правосуддя, що виникає між державою в особі чітко позначених органів – судів та особами, які увійшли в протиріччя із законом.

В юридичних джерелах, які торкаються проблем об'єкта злочину, наведено «вертикальну» класифікацію об'єктів. Розрізняють загальний об'єкт, родовий (іноді його називають груповим або спеціальним) та безпосередній¹¹.

¹¹ Курс уголовного права. Общая часть : учебник / под ред. Н. Ф. Кузнецовой и И. М. Тяжковой. – М. : ЗЕРЦАЛО, 1999. – Т. 1. Учение о преступлении. – С. 207.

Поділ на загальний, родовий і безпосередній об'єкти, як справедливо зазначає Г. А. Кригер та інші вчені, передбачає уточнення питання — проти яких саме суспільних відносин безпосередньо й передусім спрямоване те чи інше злочинне посягання і, відповідно, яким саме суспільним відносинам воно заподіює або може заподіяти шкоду¹².

Визначаючи загальний об'єкт злочину, М. І. Бажанов відмітив, що ним називають усі суспільні відносини, які охороняються, захищаються нормами кримінального права. У кожен конкретний момент людського життя цей об'єкт стабільний, однак, якщо змінюється закон (криміналізація, декриміналізація), цей об'єкт змінюється у своєму обсязі – стає вузьким або, навпаки, ширшим¹³. Аналогічна позиція простежується й у працях Б. В. Здравомислова та інших учених¹⁴. Отже, можна стверджувати, що загальним об'єктом усіх злочинів є вся сукупність суспільних відносин, охоронюваних нормами кримінального права.

На думку П. С. Матишевського та В. Є. Фесенка, під родовим об'єктом злочину слід розуміти соціальні цінності, на які посягає певна група злочинів¹⁵. Ми вважаємо більш правильним визначення, запропоноване В. Я. Тацієм, згідно з яким родовий (груповий) об'єкт слід розуміти як об'єкт, що охоплює певне коло тотожних або однорідних за своєю соціально-політичною та економічною сутністю суспільних відносин, які тому й охороняються єдиним комплексом взаємопов'язаних кримінально-правових норм¹⁶.

¹² Кригер Г. А. Об ошибочности освещения ряда вопросов в вузовском учебнике по Общей части советского уголовного права / Г. А. Кригер // Вест. Московск. ун-та. – 1954. – № 1. – С. 139.

¹³ Бажанов М. И. Уголовное право Украины. Общая часть / М. И. Бажанов. – Днепропетровск : Пороги, 1992 – 167 с.

¹⁴ Уголовное право России. Общая часть : учебник / отв. ред. Б. В. Здравомыслов. – М. : Юристъ, 1996. – С. 116.

¹⁵ Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. / Г. В. Андрусів, П. П. Андрушко, В. В. Бенківський та ін. ; за ред. П. С. Матишевського та ін. – К. : Юрінком-Інтер, 1997. – С. 129.

¹⁶ Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві : монографія / В. Я. Тацій. – Х. : Право, 2016. – 256 с.

У науці кримінального права під безпосереднім об'єктом посягання розуміють конкретні суспільні відносини, які поставлені законодавцем під охорону певного кримінального закону й яким завдається шкода злочином, що підпадає під ознаки певного складу¹⁷. Уточнюючи це поняття М. І. Бажанов висловив думку, що безпосередній об'єкт – це суспільні відносини, яким спричиняє шкоду конкретний злочин. Інакше кажучи, – це об'єкт окремого конкретного злочину¹⁸.

Доцільно розрізняти серед декількох безпосередніх об'єктів, які одночасно порушує злочин, основний, додаткові та факультативні об'єкти. Основний об'єкт слід розуміти як такі суспільні відносини, що законодавець, створюючи норму, намагався поставити під охорону кримінального закону в певному випадку. Додаткові об'єкти – суспільні відносини, які, заслуговуючи у певному аспекті самостійної охорони, стосовно цілей і завдань створення певної норми, захищаються кримінальним законом лише побічно, тобто оскільки ці відносини обов'язково ставляться в небезпеку спричинення шкоди під час вчинення посягання на основний безпосередній об'єкт. Факультативний об'єкт – це такі суспільні відносини, які, потребуючи в інших випадках і самостійної кримінально-правової охорони, під час вчинення певного злочину може потрапити в небезпеку заподіяння шкоди, проте зовсім не обов'язково. Головна відмінність факультативних об'єктів від основних і додаткових об'єктів полягає у тому, що факультативні об'єкти необов'язкові, вони не є необхідною ознакою складу злочину¹⁹.

Для того, щоб установити об'єкт складу злочину, передбаченого ст. 382 КК України, та аналогічних злочинів за кримінальним законодавством держав Європейського Союзу, необхідно, урахувавши характер цих злочинів,

¹⁷ Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.

¹⁸ Бажанов М. І. Уголовное право Украины. Общая часть. – 167 с.

¹⁹ Фролов Е. А. Объект уголовно-правовой охраны и его роль в организации борьбы с посягательствами на социалистическую собственность: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Е. А. Фролов; Свердловск. юрид. ин-т. – Свердловск, 1971. – 446 с.

розглянути правовідносини, які склалися в процесі виконання постанов, ухвал, вироків та рішень суду, установити, що є об'єктом їх правового регулювання.

В Україні відповідальність за посягання, що заподіюють шкоду інтересам правосуддя, передбачено розділом XVIII Особливої частини КК України «Злочини проти правосуддя» (статті 371–400 КК). У кримінально-правовій літературі зазначається, що у цьому розділі передбачена відповідальність за злочини, родовим об'єктом яких є суспільні відносини, що забезпечують нормальну, регламентовану законодавством діяльність суду й органів, які йому сприяють, щодо реалізації завдань і цілей у сфері здійснення правосуддя²⁰.

На наш погляд, основним безпосереднім об'єктом невиконання судового рішення за законодавством України є суспільні відносини, які регулюють діяльність суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень органами примусового виконання. На нашу думку, об'єктом у цьому випадку доцільно вважати суспільні відносини, які виникають у процесі здійснення державою своїх управлінських функцій. Як одну з таких функцій можливо виділити виконання судових рішень, що є по суті управлінським рішенням і уособлюють державну волю.

Зарубіжне кримінальне право здебільшого не надає такого важливого значення поняттю об'єкта злочину, як це характерно для українського кримінального права. Пов'язано це частково і з тим, що більшості зарубіжних кримінальних кодексів притаманне формальне визначення злочину (діяння, передбачене кримінальним законом під погрозою покарання). У більшості кодексів взагалі відсутнє поняття злочинного діяння, теорія ж у таких випадках спирається в основному знову-таки на формальний критерій –

²⁰ Богонюк Г. І. Кримінально-правова характеристика невиконання судового рішення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Г. І. Богонюк ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2016. – 201 с.

«діяння, що порушує кримінальний закон». Лише невелика частина зарубіжних теоретиків кримінального права (наприклад, представники так званого реалістичного напрямку в англо-американській юридичній літературі) згадує як одну з ознак злочину «кримінально карану шкоду», розглядаючи її як несприятливі наслідки злочинного діяння у вигляді втрати суспільних цінностей. При цьому під останніми розуміються: справедливість і правопорядок; життя, свобода, честь і гроші; загальна безпека; соціальні ресурси; загальний прогрес; особисте життя і т. п. У зарубіжному кримінальному праві не прийнято також використовувати об'єкт злочину як чіткий критерій класифікації та кодифікації кримінально-правових норм.

Перш ніж дослідити, на які суспільні відносини посягає невиконання судового рішення в державах Європейського Союзу, необхідно проаналізувати розділи та глави, в яких передбачена кримінальна відповідальність за вказане або подібні до нього діяння і виокремити їх у відповідні групи.

За характером норм, що закріплюють відповідальність за невиконання судового рішення, кримінальні кодекси держав Європейського Союзу можна поділити на такі групи:

1) держави, кримінальні кодекси яких містять склад злочину, що за своєю конструкцією, подібний до ст. 382 КК України (Болгарія, Естонія, Іспанія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Чехія, Франція);

2) держави, кримінальні кодекси яких передбачають спеціальні норми невиконання судового рішення (Австрія, Бельгія, Данія, Нідерланди, Німеччина, Швеція).

Стосовно кримінального законодавства держав першої групи, зокрема, у главі XXIII «Злочинні діяння проти юрисдикції» кримінального кодексу Латвії є ст. 296, що закріплює кримінальну відповідальність за невиконання вироку суду і наказу прокурора стосовно покарання. Це діяння посягає на

суспільні відносини, що забезпечують належне виконання судових вироків та наказів прокурорів стосовно покарання. У диспозиції зазначеної норми чітко закріплено, що предметом цього злочину є вирок суду чи наказ прокурора²¹. У свою чергу, кримінальний кодекс Литви в главі XXXIV «Злочини та проступки проти правосуддя» закріплює ст. 245, що передбачає кримінальну відповідальність за невиконання рішення суду, які не пов'язані зі штрафами. У цьому випадку об'єктом злочинного посягання є суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень. Предметом злочину законодавцем визначені лише рішення суду, не пов'язані зі штрафами²².

Кримінальний кодекс Естонії закріплює кримінальну відповідальність за досліджуваний нами злочин у главі 18 «Злочини проти правосуддя» розділу 4 «Злочини проти виконання судового рішення». У назві цього розділу є пряма вказівка на об'єкт посягання – діяльність суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень. Указана норма визначає, що предметом злочину є лише рішення суду, винесені у цивільних справах²³.

Польське кримінальне законодавство, на відміну від українського, розглядає правосуддя у вузькому сенсі, маючи на увазі під цим поняттям лише діяльність судових органів. КК Польщі передбачає відповідальність за невиконання вироку суду в ст. 244, яка розміщена в главі XXX «Злочини проти здійснення правосуддя». Диспозиція норми установлює кримінальну відповідальність за невиконання призначеної судом заборони щодо зайняття

²¹ Кримінальний кодекс Латвійської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243424&subID=100106935,100106942#text> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

²² Кримінальний кодекс Литовської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243877&subID=100107735,100107738,100107772#text> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

²³ Кримінальний кодекс Естонської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://law.vl.ru/comments/show_article.php?art_id=458&sec_id=61&law_id=12&law_name=%CC%E5%E6%E4%F3%ED%E0%F0%EE%E4%ED%FB%E5+%EE%F2%ED%EE%F8%E5&sec_name=%D3%E3%EE%EB%EE%E2%ED%FB%E5+%EA%EE%E4%E5%EA%F1%FB+%art_name=%D3%E3%EE%EB%EE%E2%ED%FB%E9+%EA%EE%E4%E5%EA&page=46 (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

посади або невиконання розпорядження суду про оголошення рішення у передбачений у ньому спосіб. Об'єктом цього злочину є суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя, а предметом – судові заборони та розпорядження суду²⁴.

У Розділі IV «Перешкоджання здійсненню правосуддя» кримінального кодексу Румунії міститься ст. 287, яка передбачає кримінальну відповідальність за невиконання судових постанов. Об'єктом указанного злочину можна вважати суспільні відносини, що забезпечують загальнообов'язковість судових рішень і їх подальше виконання належним чином, у свою чергу, його предметом є всі судові постанови²⁵.

Кримінальний кодекс Болгарії в ст. 293а закріплює відповідальність за невиконання зобов'язання протягом одного року після вступу в силу рішення про виконання зобов'язань перед кредитором, що є аналогічною нормою до ст. 382 КК України. Зазначена стаття розміщена в главі 8 «Злочини проти діяльності державних органів та громадських організацій» розділу 3 «Злочини проти правосуддя». Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що об'єктом такого посягання виступають суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень. Предметом цього злочину законодавець визначає судові рішення, яке вступило у законну силу²⁶.

У КК Словаччини у ст. 348 закріплено відповідальність за перешкоджання виконання офіційного рішення (розділі 8 Особливої частини «Злочини проти громадського порядку», глава 5 «Інші форми втручання в діяльність з боку державних органів»). Об'єктом цього злочинного посягання можна визначити суспільні відносини, що забезпечують автономну і

²⁴ Станіч В. С. Кримінальний кодекс Республіки Польща / В. С. Станіч ; під ред. В. Л. Менчинського ; переклад на укр. мову В. С. Станіч – К. : ОВК, 2016. – 138 с.

²⁵ Кримінальний кодекс Румунії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

²⁶ Кримінальний кодекс Республіки Болгарія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

незалежну від будь-кого діяльність державних органів. Предметом злочину є офіційно прийняте рішення, під яким законодавець розуміє як рішення, прийняте судом, так і рішення, прийняте іншим органом державної влади²⁷.

Кримінальний кодекс Словенії містить декілька норм, що передбачають відповідальність за невиконання судового рішення, закріплені в главі 28 «Кримінальні злочини проти правосуддя» Особливої частини. Зокрема, в ст. 289 «Перешкоджання поверненню на роботу» передбачена кримінальна відповідальність за свідоме невиконання остаточного судового рішення, що дає право працівнику повернутися на свою посаду. За ст. 290 «Порушення заборони займатися професійною діяльністю» цього ж розділу кримінальній відповідальності підлягає особа, яка дозволяє іншій особі обіймати посаду, займатися діяльністю або виконувати функцію, усвідомлюючи, що останній це заборонено остаточним рішенням суду. Об'єктом цього посягання є суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень, предметом злочину є остаточне судове рішення²⁸.

Норма, що передбачає відповідальність за невиконання судового рішення, закріплена і в Кримінальному кодексі Чехії. Так, у главі X «Карні діяння проти порядку в публічних справах» частині 4 «Різні перешкоди в діяльності органу державної влади» міститься ст. 337, яка закріплює відповідальність особи, яка перешкоджає або істотно ускладнює здійснення рішення суду або іншого органу державної влади. Об'єктом цього злочину законодавцем визначаються суспільні відносини, які забезпечують реалізацію передбачених законодавством форм впливу органів державної влади, а його

²⁷ Кримінальний кодекс Республіки Словаччина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

²⁸ Кримінальний кодекс Республіки Словенія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

предметом визнається як рішення суду, так і рішення іншого органу державної влади²⁹.

Кримінальний кодекс Італії в Книзі II «Про злочини в цілому», розділі III «Про злочини проти судової влади», главі II «Злочини проти авторитету судових рішень» у ст. 308 закріплює відповідальність за невиконання судового рішення, що є аналогічною ст. 382 КК України. Об'єктом злочинного посягання виступають суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень. Предметом злочину є будь-яке судове рішення³⁰.

Кримінальний кодекс Іспанії в розділі XIX «Злочини проти державних органів», главі III «Про непокору і відмову в сприянні» містить ст. 410, яка закріплює відповідальність за відмову посадової особи або державного службовця здійснювати належне виконання судових рішень, рішень і розпоряджень вищих посадових осіб, винесених відповідно до їх компетенції та з дотриманням необхідних законних умов. Об'єктом злочинного посягання тут виступають суспільні відносини у сфері підтримання авторитету державної влади. Крім цього в ст. 508, що розміщена в главі III «Про злочини, які посягають на устрій держави і поділ влади» розділу XXI «Злочини проти Конституції», передбачена кримінальна відповідальність посадової особи чи державного службовця, який присвоює судові повноваження чи перешкоджає виконанню рішення, виданого компетентним судовим органом. Об'єктом за цим складом злочину є суспільні відносини, що охороняють установлений розподіл владних повноважень, предметом же

²⁹ Кримінальний кодекс Республіки Чехія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

³⁰ Кримінальний кодекс Республіки Італія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.somalilandlaw.com/Penal_Code_English.pdf (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

законодавцем визначено рішення, прийняте компетентним судовим органом, а також рішення і розпорядження вищих посадових осіб³¹.

У розділі 9 (а) «Порушення заборонного наказу», що розміщений у главі 16 «Злочини проти органів державної влади» Кримінального кодексу Фінляндії, встановлена відповідальність за порушення особою, щодо якої є судовий наказ чи судовий наказ про тимчасову заборону, порядку, передбаченого у відповідних рішеннях. Об'єктом зазначеного злочинного посягання є суспільні відносини, що регулюють питання загальнообов'язковості наказів державних органів, а його предметом є виключно судовий наказ³².

Кримінальний кодекс Франції в книзі 3 «Про майнові злочини і проступки», главі IV «Про присвоєння», розділі III «Про штучне створення неплатоспроможності» містить норму, за порушення якої, як випливає з її змісту, до кримінальної відповідальності можуть притягуватися боржники за діяння, в тому числі до винесення судового рішення, яке констатує його заборгованість, що виразилося в організації чи обтяженні своєї неплатоспроможності, або було вчинено шляхом збільшення пасивів чи заниження активів свого майна, заниження або приховування всіх чи частини своїх доходів або приховування будь-якого майна і мало на меті ухилення від виконання вироку майнового характеру, винесеного судом у кримінальних справах, або рішення, винесеного судом у цивільних справах про делікти, квазіделікти або аліменти. Об'єкт злочину можна сформулювати як суспільні відносини у сфері приватної власності. Предметом злочину законодавець визначив вирок майнового характеру, винесеного судом у кримінальних справах, або рішення, винесеного судом у цивільних справах³³.

³¹ Станіч В. С. Кримінальний кодекс Королівства Іспанія / В. С. Станіч; під ред. В. Л. Менчинського; переклад на укр. мову О. В. Лішевської. – К.: ОВК, 2016. – 284 с.

³² Кримінальний кодекс Республіки Фінляндія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

³³ Кримінальний кодекс Республіки Франція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

Перейдемо до розгляду відповідних норм кримінальних кодексів держав другої групи. Кримінальний кодекс Австрії не передбачає кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення, але містить схожу кримінально-правову норму. Зокрема в ст. 271 розділу 19 «Злочинні діяння проти державної влади» передбачена кримінальна відповідальність за порушення майнового арешту. Як зазначено в назві розділу, шкода злочинним діянням завдається суспільним відносинам у сфері державної влади, а саме у сфері належного виконання судового рішення, обов'язковість яких гарантується авторитетом держави. У цьому випадку предметом злочину є рішення суду про накладення арешту в адміністративному порядку³⁴.

Стаття 254 глави 5 «Про зловживання владою» розділу IV «Про злочини і проступки проти громадського порядку, скоєних особами, що здійснюють публічні функції, або служителями культів, які виконують їх службові обов'язки» книги 2 Кримінального кодексу Бельгії містить норму, яка передбачає відповідальність за «дії щодо застосування Збройних сил проти виконання закону або королівського указу, або проти справляння законно встановленого податку, або проти судової ухвали або наказу, а також проти будь-якого розпорядження, що виходить від органу влади». На нашу думку, в цьому випадку шкода заподіюється суспільним відносинам, що регулюють правомірне використання службових повноважень. Предметом злочину є судова ухвала або наказ³⁵.

За Кримінальним кодексом Данії на інтереси правосуддя посягають злочини проти отримання достовірних доказів і висунення достовірного звинувачення. При цьому до поняття правосуддя включається діяльність не тільки судових, а й інших державних органів у частині отримання

³⁴ Кримінальний кодекс Республіки Австрія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

³⁵ Кримінальний кодекс Королівства Бельгія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

достовірних доказів. У зазначеному КК не передбачена відповідальність за невиконання судового рішення. Натомість у ст. 148 глави 16 «Злочини, скоєні під час здійснення державної функції» закріплено відповідальність будь-якої особи, наділеної юрисдикцією чи іншою державною владою вирішувати правові питання, або уповноваженої застосовувати каральну владу держави за невиконання передбаченої законом процедури щодо розгляду справи чи виконання відповідних юридичних актів щодо арешту, тюремного ув'язнення, виїмки або інших заходів аналогічного характеру. Об'єктом посягання є суспільні відносини, які забезпечують належну реалізацію функції держави через державні органи, а предметом – юридичні акти³⁶.

Однією з особливостей КК Нідерландів є те, що в ньому немає окремого розділу, присвяченого злочинам проти правосуддя. Найбільша кількість відповідних норм міститься в розділі VIII КК Нідерландів «Злочини проти державної влади». У ньому ж закріплено і ст. 195, яка передбачає відповідальність будь-якої особи за здійснення нею прав, якщо вона знає, що судовим рішенням позбавлена цього права. Очевидно, що об'єктом такого злочинного посягання є суспільні відносини у сфері підтримання авторитету державної влади. Судове рішення про позбавлення певного права є предметом злочину³⁷.

У розділі 25 «Карана користь» Кримінального уложення Федеративної Республіки Німеччини закріплена ст. 288. У її диспозиції передбачено: якщо той, кому загрожує примусове виконавче провадження, з наміром перешкодити задоволенню вимог кредитора відчужує частини свого майна або виключає можливість доступу до них, його дії караються позбавленням

³⁶ Кримінальний кодекс Королівства Данія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241524&subID=100096345,100096366,100096649#text> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

³⁷ Кримінальний кодекс Королівства Нідерландів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

волі на строк до двох років або грошовим штрафом». Об'єктом цього посягання можна визначити суспільні відносини у сфері власності. Предметом злочину є судові рішення про визнання заборгованості перед кредитором³⁸.

Глава XXVI «Злочини проти судової системи» Кримінального кодексу Угорщини містить в ст. 288 «Перешкоджання судового правозастосування», аналогічну ст. 382 КК України. Об'єктом цього злочину виступають суспільні відносини у сфері авторитету органів судової системи³⁹.

Стаття 13 частини 2 глави 17 «Про злочини проти громадської діяльності» Кримінального кодексу Швеції передбачає відповідальність за незаконне переміщення, пошкодження або інше розпорядження майном, яке підлягає утриманню для забезпечення виконання зобов'язання, тимчасового арешту, застави, конфіскації або інших подібних заходів, пошкодження або знищення офіційного повідомлення або печатки, або інше незаконне відкриття чогось офіційно закритого або порушення інших подібних офіційно оголошених наказів. Об'єктом злочину є суспільні відносини, які забезпечують реалізацію передбачених законодавством форм впливу з боку громадськості, його предметом є офіційно оголошений наказ⁴⁰.

Висновки. Проаналізувавши вищевикладене, вважаємо за доцільне зробити деякі висновки щодо визначення об'єкта та предмета невиконання судового рішення як за законодавством України так і за законодавством держав Європейського Союзу.

Підтримуючи теорію «об'єкт злочину – суспільні відносини», на нашу думку, основним безпосереднім об'єктом невиконання судового рішення за

³⁸ Кримінальний кодекс Федеративної Республіки Німеччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

³⁹ Кримінальний кодекс Республіки Угорщина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

⁴⁰ Кримінальний кодекс Королівства Швеція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241607&subID=100097432,100097434#text> (дата звернення 3 берез. 2017 р.). – Заголовок з екрану.

законодавством України, доцільно вважати суспільні відносини, що забезпечують діяльність суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень органами примусового виконання.

Більша частина досліджуваних нами держав Європейського Союзу містять у своїх кримінальних кодексах склади злочинів, подібні до ст. 382 КК України. Разом із тим безпосередні об'єкти злочину за невиконання судового рішення у розглядуваних КК є неоднаковими, що обумовлюється різними підходами законодавців до закріплення відповідних норм у тому чи іншому розділі кодексу. Об'єктом злочинного посягання може виступати: суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя в частині точного та своєчасного виконання судових рішень (Литва, Естонія, Болгарія, Словенія); суспільні відносини, що забезпечують належне виконання судових вироків та наказів прокурорів стосовно покарання (Латвія); суспільні відносини у сфері діяльності суду щодо здійснення правосуддя (Польща); суспільні відносини, що забезпечують загальнообов'язковість судових рішень і їх подальше виконання належним чином (Румунія); суспільні відносини, що забезпечують автономну і незалежну від будь-кого діяльність державних органів (Словаччина); суспільні відносини, які забезпечують реалізацію передбачених законодавством форм впливу органів державної влади (Чехія); суспільні відносини що охороняють установлений розподіл владних повноважень (Іспанія); суспільні відносини, що регулюють питання загальнообов'язковості наказів державних органів (Фінляндія); суспільні відносини у сфері приватної власності (Франція, Німеччина); суспільні відносини у сфері державної влади, а саме у сфері належного виконання судового рішення, обов'язковість яких гарантується авторитетом держави (Австрія); суспільні відносини, що регулюють правомірне використання службових повноважень (Бельгія); суспільні відносини, які забезпечують належну реалізацію функції держави через державні органи (Данія); суспільні відносини у сфері підтримання авторитету державної влади

(Нідерланди, Угорщина); суспільні відносини, які забезпечують реалізацію передбачених законодавством форм впливу з боку громадськості (Швеція).

Список використаних джерел

1. Андрушко П. П. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правова характеристика : навч. посіб. / П. П. Андрушко, А. А. Стрижевська. – К. : Юрисконсульт, 2006. – 342 с.
2. Бажанов М. И. Уголовное право Украины. Общая часть / М. И. Бажанов. – Днепропетровск : Пороги, 1992 – 167 с.
3. Богонюк Г. І. Кримінально-правова характеристика невиконання судового рішення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Г. І. Богонюк ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2016. – 201 с.
4. Гавриш С. Б. Теоретические предпосылки исследования объекта преступлений / С. Б. Гавриш // Право и политика. – 2000. – № 11. – С. 5.
5. Готін О. М. Кримінальна відповідальність за випуск або реалізацію недоброякісної продукції в умовах ринкової економіки (проблеми теорії та практики) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. М. Готін ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – 21 с.
6. Зателепин О. К. К вопросу о понятии объекта преступления в уголовном праве / О. К. Зателепин // Уголовное право. – 2003. – № 1. – С. 29–31.
7. Кистяковский А. Ф. Элементарный ученик общего уголовного права с подробным изложением Началь Русского Уголовного Законодательства. Часть общая / А. Ф. Кистяковский. – 3-е изд., печ. без перемен со 2-го. – К. : Ф. А. Иогансон, 1891. – 892 с.
8. Кригер Г. А. Об ошибочности освещения ряда вопросов в вузовском учебнике по Общей части советского уголовного права / Г. А. Кригер // Вестн. Московск. ун-та. – 1954. – № 1. – С. 139.
9. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. / Г. В. Андрусів, П. П. Андрушко, В. В. Беньківський та ін.; за ред. П. С. Матишевського та ін. – К. : Юрінком-Інтер, 1997. – 512 с.
10. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 2е вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.
11. Кримінальний кодекс Латвійської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243424&subID=100106935,100106942#text> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

12. Кримінальний кодекс Литовської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243877&subID=100107735,100107738,100107772#text> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

13. Кримінальний кодекс Естонської Республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://law.vl.ru/comments/show_article.php?art_id=458&sec_id=61&law_id=12&law_name=%CC%E5%E6%E4%F3%ED%E0%F0%E4%ED%FB%E5+%EE%F2%ED%EE%F8%E5&sec_name=%D3%E3%EE%EB%EE%E2%ED%FB%E5+%EA%EE%E4%E5%EA%F1%FB+%&art_name=%D3%E3%EE%EB%EE%E2%ED%FB%E9+%EA%EE%E4%E5%EA&page=46 (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

14. Кримінальний кодекс Румунії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

15. Кримінальний кодекс Республіки Болгарія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

16. Кримінальний кодекс Республіки Словаччина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

17. Кримінальний кодекс Республіки Словенія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

18. Кримінальний кодекс Республіки Чехія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

19. Кримінальний кодекс Республіки Італія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.somalilandlaw.com/Penal_Code_English.pdf (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

20. Кримінальний кодекс Республіки Фінляндія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

21. Кримінальний кодекс Республіки Франція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

22. Кримінальний кодекс Республіки Австрія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

23. Кримінальний кодекс Королівства Бельгія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

24. Кримінальний кодекс Королівства Данія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241524&subID=100096345,100096366,100096649#text> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

25. Кримінальний кодекс Королівства Нідерландів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

26. Кримінальний кодекс Федеративної Республіки Німеччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

27. Кримінальний кодекс Республіки Угорщина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

28. Кримінальний кодекс Королівства Швеція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241607&subID=100097432,100097434#text> (дата звернення 3 березня 2017 р.). – Заголовок з екрану.

29. Курс уголовного права. Общая часть : учебник / под ред. Н. Ф. Кузнецовой и И. М. Тяжковой. – М. : ЗЕРЦАЛО, 1999. – Т. 1. Учение о преступлении. – С. 207.

30. Лихова С. Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України) : монографія / С. Я. Лихова. – К. : Київськ. ун-т, 2006. – 573 с.

31. Наумов А. В. Российское уголовное право. Общая часть : курс лекцій / А. В. Наумов. – М. : БЕК, 1996. – 560 с.

32. Наумов А. В. Российское уголовное право : курс лекцій : в 3 т. – Т. 1. Общая часть / А. В. Наумов. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2007. – 306 с.

33. Новоселов Г. П. Учение об объекте преступления. Методологические аспекты / Г. П. Новоселов. – М. : НОРМА, 2001. – 208 с.

34. Пашковская А. В. Курс уголовного права. Учение о преступлении: Общая часть : учеб. для вузов / под ред. Н. Ф. Кузнецовой, И. М. Тяжковой. – М. : Зерцало-М, 1999. – Т. 1. – 624 с.

35. Станіч В. С. Кримінальний кодекс Республіки Польща / В. С. Станіч ; під ред. В. Л. Менчинського : переклад на українську мову В. С. Станіч – К. : ОВК, 2016. – 138 с.

36. Станіч В. С. Кримінальний кодекс Королівства Іспанія / В. С. Станіч ; під ред. В. Л. Менчинського : переклад на українську мову О. В. Лішевської. – К. : ОВК, 2016. – 284 с.

37. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України : навч. посіб. / В. Я. Тацій. – Х. : УкрЮА, 1994. – 76 с.

38. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві : монографія / В. Я. Тацій. – Х. : Право, 2016. – 256 с.

39. Уголовное право России. Общая часть : учебник / отв. ред. Б. В. Здравомыслов. – М. : Юристъ, 1996. – 560 с.

40. Фесенко Є. В. Цінності як об'єкт злочину / Є. В. Фесенко // Право України. – 1999. – № 6. – С. 75–78.

41. Фесенко Є. В. Об'єкт злочину з погляду реалій // Юридичний вісник України. – 1997. – № 33 – С. 34–38.

42. Фролов Е. А. Объект уголовно-правовой охраны и его роль в организации борьбы с посягательствами на социалистическую собственность : дисс. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Е. А Фролов ; Свердловск. юрид. ин-т. – Свердловск, 1971. – 446 с.

Налуцишин В. В. Объект неисполнения судебного решения по законодательству Украины и стран Европейского Союза

В статье проанализированы различные концепции относительно определения объекта преступления. Приведены положительные и отрицательные аспекты отдельных концепций. Признается обоснованной концепция, в соответствии с которой объектом преступления считаются охраняемые уголовным законом общественные отношения. Проанализированы объекты преступления за невыполнение судебного решения по законодательству некоторых государств Европейского Союза.

Ключевые слова: объект преступления, общественные отношения, преступления против правосудия, судебное решение, страны Европейского Союза.

Nalutsyshyn V. V. The object of failure to execute judicial decisions according to the legislation of Ukraine and countries of the European Union

The article analyzes the different concepts concerning the definition of the object of the crime. These positive and negative aspects of certain concepts are lined. The concept of protected by criminal legislation public relations as the object of crime is admitted reasoned. The objects for default judgment in the legislation of some States of the European Union are analyzed.

Key words: object of crime, public relations, crimes against justice, judicial decision, countries of the European Union.